

Danske Erhvervsakademier:

**Med 355 millioner kroner
gør vi de erhvervsrettede
uddannelser mere attraktive**

danske
erhvervs
akademier

De erhvervsrettede uddannelser skal styrkes

Danske Erhvervsakademier vil give de unge bedre valgmuligheder og større fleksibilitet i uddannelsessystemet. Det er helt afgørende for uddannelsesvalget, at de unge kan se muligheder og åbne døre. Når den unge vælger en faglig eller erhvervsrettet uddannelse skal hun have lige så mange åbne døre, som hvis valget havde været gymnasiet og derefter en universitetsuddannelse.

Det har de unge ikke, når de i dag overvejer de erhvervsrettede uddannelser. Hvis flere skal vælge en vej, der giver arbejde i erhvervslivet, må vi fjerne nogle af forhindringerne i systemet. Der skal være stærke sammenhænge mellem uddannelsesniveauerne, ingen blindgyder, og de unge skal tydeligt kunne se, hvilke muligheder der er for videreuddannelse.

Det unikke ved de erhvervsrettede uddannelser er, at den unge på alle niveauer kan gå direkte i beskæftigelse efter endt eksamen, og Danmark har hårdt brug for unge, der går den erhvervsrettede vej.

Både faglærte og studenter støder i dag ind i nogle store bump. Dem skal vi have ryddet af vejen. Vi skal tilbyde både faglærte og studenter de muligheder, der skal til, for at de kan se karriere- og uddannelsesveje og komme godt gennem uddannelsessystemet. Dermed vil flere vælge den erhvervsrettede vej til glæde for de unge og til gavn for hele samfundet.

Danske Erhvervsakademier foreslår derfor, at:

1. Faglærte skal have reel mulighed for videreuddannelse

Erhvervsuddannede skal have lettere ved at komme ind på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Danske Erhvervsakademier foreslår at lave en kortlægning af barriererne for de faglærtes vej til videregående uddannelse. Med kortlægningen i hånden kan vi tilpasse erhvervsuddannelserne, lave forløb der bygger bro mellem erhvervsskole og erhvervsakademi, styrke vejledning til faglærte i arbejde og etablere forberedelseskurser, som giver adgang til de videregående uddannelser. Tiltagene skal løfte de faglærtes muligheder og gøre dem klar til livet som studerende. Danske Erhvervsakademier foreslår at afsætte et engangsbeløb på 50 millioner til kortlægning og hjælp til de faglærte.

2. Skiftespor for studenter

Studenter skal have et semester med værkstedsskole - et praktikum - når de bliver optaget på en teknisk erhvervsakademiuddannelse. Der bliver i dag optaget flere og flere studenter på de tekniske uddannelser, og praktikum kan give dem den fornødne indsigt i uddannelserne praktiske færdigheder. Et praktikum vil styrke søgningen til de tekniske uddannelser. Faglærte med en anden uddannelse end de direkte adgangsgivende skal også kunne komme ind via praktikum. Danske Erhvervsakademier foreslår at afsætte et engangsbeløb på fem millioner til at udvikle praktikum. Derudover vil forløbet koste cirka 50 millioner om året til taxameter og SU.

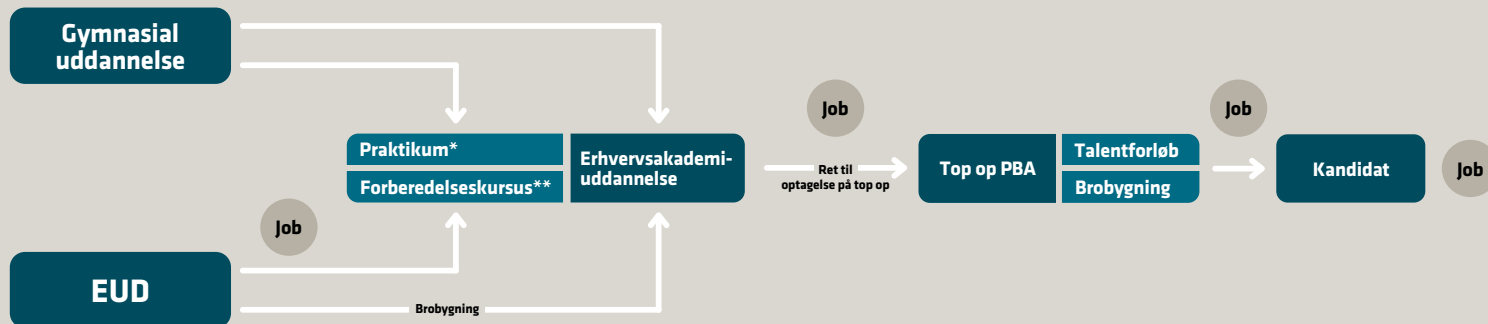
3. Garanteret adgang til top op-uddannelserne

Der skal sikres fri og lige adgang til videre uddannelse for de studerende, der er startet på en erhvervsakademiuddannelse. I dag er der ingen sikkerhed for, at den unge kan afslutte med et bachelorniveau. Erhvervsakademiuddannelserne skal derfor give ret til optagelse på en overbygningsuddannelse på niveau med en professionsbachelor. Det vil give langt flere jobmuligheder for den enkelte studerende. Danske Erhvervsakademier foreslår, at der bliver afsat 200 millioner årligt til taxameter og SU.

4. Bedre adgang til kandidatuddannelser for professionsbachelor

Unge med en professionsbachelor skal have bedre adgang til relevante kandidatuddannelser. Der skal laves talentforløb på professionsbacheloruddannelserne og forløb, der bygger bro til kandidatuddannelserne. Det er langt fra alle de unge, der vil fortsætte og tage en kandidat, men muligheden vil gøre erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne mere attraktive. Danske Erhvervsakademier foreslår, at der bliver afsat 50 millioner kroner over tre år til at udvikle adgangsvejene til kandidatuddannelserne.

Model: Fleksible uddannelsesveje

*Praktikum er rettet mod de tekniske uddannelser

**Forberedelseskurserne er basale færdigheder og studiekompetence

Den lidt længere version

Faglærte skal have reel mulighed for at videreuddanne sig

I dag læser 6 % af en EUD-årgang videre. Af dem vælger to tredjedele en professionsbacheloruddannelse på velfærdsområdet eller som bygningskonstruktør og maskinmester. Den sidste tredjedel tager forskellige erhvervsakademiuddannelser.

Hvis flere skal læse videre, må vi se på barrierer som faglige niveauer i dansk, matematik og engelsk. Som et forsøg etablerer vi derfor en forskole til uddannelsen til markedsføringsøkonom. Den skal sikre, at flere erhvervsuddannede kan komme ind.

Det er dog ikke nok. Vi skal afdække barriererne for optagelse og behovene for brobygning og forskoler på andre erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. På den måde får de faglærte bedre muligheder for videreuddannelse. Vi foreslår, at det sker i bredt samarbejde på tværs af ministerier og uddannelser. Der afsættes midler og ressourcer fra ministerierne til projektet.

Danske Erhvervsakademier foreslår at afsætte et engangsbeløb på 50 millioner kroner til projektet.

Skiftespor for studenter

Erhvervslivet efterspørger flere dimittender fra erhvervsakademiernes teknologuddannelser, og erhvervsakademierne kunne sagtens uddanne flere. De, der gennemsnitligt klarer sig bedst på de tekniske uddannelser, er studerende med relevant eudbaggrund. Desværre er der blevet færre af dem over årene, men vi kan uddanne flere automations-, drifts-, energi-, produktionsteknologer, men også byggekoordinatorer og andre inden for det tekniske område med en baggrund fra gymnasiet, hvis vi gør en indsats for det.

Der er i dag et for stort frafald blandt studerende med gymnasial baggrund. Det kan vi forebygge ved at give de unge et værkstedskursus i begyndelsen af deres uddannelse. Vi kalder kurset "praktikum". Det skal give dem den praktiske ballast til at kunne deltage på lige fod med de andre unge på studierne.

På maskinmesterskolerne er der i dag en lignende model. Den sikrer, at studenter og erhvervsuddannede har lige gode forudsætninger for at gennemføre uddannelsen.

Praktikum vil koste godt 40.000 kr. pr. studerende i taxameteromkostninger. Det er dermed en relativt billig måde at lade en student skifte spor på - især hvis alternativet er at tage en hel professionsbachelor- eller universitetsuddannelse. Samtidigt vil praktikum bidrage til at løfte kvaliteten på teknologuddannelserne.

Danske Erhvervsakademier foreslår at sætte et engangsbeløb på 5 millioner kroner af til udvikling af praktikum. Vi foreslår også at sætte 50 millioner kroner årligt af til taxamater og SU.

Garanteret adgang til top op-uddannelserne

Ønsker den unge at tage en professionsbachelor efter at have gennemført en erhvervsakademiuddannelse, er top op-uddannelsen det oplagte valg. Her bygger den studerende oven på, hvad hun allerede har lært. Cirka hver tredje med en toårig uddannelse fra et erhvervsakademi benytter den mulighed, men mange ansøgere får afslag, selv om erhvervsakademierne kunne uddanne flere. Et retskrav på top op er afgørende for, at studerende med erhvervsakademibaggrund kan komme videre i uddannelses-systemet, uden at skulle starte forfra. I 2021 afviste erhvervsakademierne 1.329 kvalificerede ansøgere til top op-uddannelser.

I dag står dimensioneringen af top op-uddannelserne i vejen for at kunne garantere adgangen til dem. Dimensioneringsmodellen skal tilpasses, så de optagne på en erhvervsakademiuddannelse kan få den sidste del af vejen til professionsbacheloren med. Dette vil også ligestille erhvervsakademiernes uddannelser med universiteternes og med velfærdsuddannelserne.

På den måde får vi en bedre uddannet og mere fleksibel arbejdsstyrke, der kan gå ind i flere sektorer. En top op-uddannelse øger den enkeltes muligheder og konkurrenceevne på et arbejdsmarked, der stiller stadig nye krav til medarbejdernes kompetencer.

Danske Erhvervsakademier foreslår, at der afsættes 200 millioner kroner årligt til taxameter og SU. Dette vil give 1.100 studerende adgang til at tage en top op-uddannelse.

Bedre adgang til kandidatuddannelser for professionsbachelorere

De unge skal kunne se det er mere attraktivt end i dag at gå den praksisrettede vej. I dag er der to muligheder for den studerende, der vælger en videregående uddannelse. En med lukkede døre og en med åbne døre.

Hvis den unge vælger gymnasium og universitet, står porten åben til 5 års gratis videregående uddannelse. Den unge har derimod færre muligheder, hvis valget for eksempel falder på EUD og en erhvervsakademiuddannelse. Hvis alle fik de samme muligheder for at gå hele vejen gennem uddannelsessystemet, ville de unge trygt kunne vælge den praksisrettede vej uden at frygte for at miste muligheder senere i livet. Vi kan sikre flere unge på de praksisrettede uddannelser, hvis vi får skabt mere lige adgangsveje gennem hele systemet. Det gælder både fra erhvervsakademiuddannelse til professionsbachelor og fra professionsbachelor til kandidat. Flere vil vælge korte og mellemlange uddannelser rettet mod erhvervslivet, hvis vi skaber et mere fleksibelt uddannelsessystem, hvor den unge lettere se mulighederne for videre uddannelse.

Flere professionsbachelorere vil måske gå hele vejen til kandidaten end i dag, hvor knap 9% af dem gør det. Til gengæld vil færre end 50% af en årgang nok starte på en universitetsuddannelse.

Der er ved afslutningen af hvert uddannelsesniveau muligheder for at vælge beskæftigelse for den unge, der vælger den erhvervsrettede vej. Det kan ske efter endt EUD, men også efter erhvervsakademiuddannelse og efter endt professionsbacheloruddannelse.

En hel universitetsuddannelse koster cirka 750.000 kr: med SU. En professionsbachelor koster 500.000 kr: og en erhvervsakademiuddannelse koster 290.000 kr., så der er mulighed for at reducere de samlede omkostninger og fx tilføre midler til efter- og videreuddannelsesområdet.

Danske Erhvervsakademier foreslår at sætte 50 millioner kroner af over en treårig periode til udvikling af indsatserne.

